

**Anna BARYŁA¹, Edyta HEWELKE², Tomasz STAŃCZYK¹,
Wiesław PTACH³**

¹Katedra Kształtowania Środowiska, ²Laboratorium Centrum Wodne, ³Katedra Inżynierii Budowlanej

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

¹Department of Environmental Improvement, ²Laboratory Water Center, ³Department of Civil Engineering

Warsaw University of Life Sciences – SGGW

Wskaźniki opadu atmosferycznego w rejonie Puczniewa Relative precipitation indexes in the Puczniew area

Słowa kluczowe: opad, wskaźnik względnego opadu, wskaźnik standaryzowanego opadu
Key words: precipitation, relative precipitation index, standardized precipitation index

Wprowadzenie

Analiza kształtowania się opadów atmosferycznych w okresie wegetacyjnym jest ważna dla rolnictwa, ponieważ opady zaliczane są do istotnych czynników wpływających na plonowanie roślin (Stachowski, 2010; Źarski 2011). Występowanie ekstremalnych sum opadów atmosferycznych pociąga za sobą niekorzystne skutki ekonomiczne dla produkcji rolniczej, związane z pogorszeniem jakości lub zniszczeniem zbiorów (Bokwa i Skowera, 2009). Brak opadów bądź występujące opady mniejsze niż średnie powodują powstawanie zjawiska

suszy (Łabędzki, 2004). Susze i posuchy są częstym, niesprzyjającym zjawiskiem atmosferycznym wynikającym głównie ze zmienności i przejściowości klimatu Polski. Są one jednymi z groźniejszych zjawisk atmosferycznych powodujących szczególnie duże straty w plonach roślin uprawnych, jak również negatywnie oddziałujących na ekosystemy naturalne (Hutorowicz i in., 2008). Istotną trudność w zdefiniowaniu suszy stanowi określenie jej początku i końca. Zazwyczaj są one określane na podstawie materiałów historycznych, po zakończeniu zdarzenia. Wiąże się to również z faktem, że w okresie bezopadowym może wystąpić krótki okres czasu z opadami, jednak niewystarczającymi do wyrównania niedoborów (Tokarczyk, 2008).

Najprostszą i ciągle jeszcze powszechnie stosowaną w praktyce me-

tołą oceny suszy rolniczej na dowolnej uprawie jest ocena wzrokowa stanu uprawy. Bardziej wiarygodna jest ocena relacji między suszą meteorologiczną i suszą rolniczą, prowadzona za pomocą odpowiednich wskaźników, które kwantyfikują obie susze. Wśród bardzo wielu wskaźników suszy meteorologicznej często stosowanym na świecie jest wskaźnik standaryzowanego opadu – *SPI* (McKee i in. 1993, 1995; Vermes, 1998; Bąk 2006; Łabędzki, 2006; WMO, 2012). Jego użyteczność szczególnie uwidacznia się przy przestrzennym analizowaniu okresów zarówno niedoboru, jak i nadmiaru opadów. Normalizacja i standaryzacja ciągów pomiarowych opadu umożliwiają obiektywną i porównywalną ocenę suszy meteorologicznej w różnych warunkach klimatycznych i przedziałach czasowych. Celem niniejszej pracy jest ocena intensywności oraz wieloletniej zmienności suszy w okresie wegetacyjnym (IV–IX) na terenie Puczniewa, wyznaczonej na podstawie wskaźnika względnego opadu – *RPI* (ang. relative precipitation index) oraz wskaźnika standaryzowanego opadu – *SPI* (ang. standardized precipitation index).

Material i metodyka badań

W pracy analizie poddano dobowe sumy opadów atmosferycznych z okresu 1953–2002 zarejestrowane na stacji meteorologicznej Puczniew (woj. łódzkie). Na podstawie uzyskanych pomiarów obliczono wskaźnik standaryzowanego opadu (*SPI*) oraz wskaźnik względnego opadu (*RPI*).

Wskaźnik standaryzowanego opadu – *SPI* (McKee i in., 1993, 1995) obliczono z równania (Łabędzki i Bąk, 2004):

$$SPI = \frac{f(P) - \mu}{\delta}$$

gdzie:

SPI – wskaźnik standaryzowanego opadu,

f(P) – przekształcona (znormalizowana) suma opadów,

μ – średnia wartość znormalizowanego ciągu opadu,

δ – odchylenie standardowe znormalizowanego ciągu opadu.

Stosując funkcję przekształconą *f(P)*, przeprowadzono normalizację ciągu pomiarowego opadu (*P*). W pracy wykorzystano transformację (Gąsiorek i in., 2012):

$$f(P) = \sqrt[3]{P}$$

gdzie:

f(P) – przekształcona (znormalizowana) suma opadów,

P – pomierzona suma opadów.

System klasyfikacji warunków opadowych za pomocą wskaźnika standaryzowanego opadu dla polskich warunków oraz wartości prawdopodobieństw występowania różnych rodzajów okresów przedstawiono w tabeli 1.

Wskaźnik *RPI* definiuje się jako stosunek sumy opadu w danym okresie do średniej wartości wieloletniej w tym samym okresie i jest wyrażony w procentach (Kaczorowska, 1962). Wartość tego wskaźnika obliczono ze wzoru (Stachowski, 2010):

$$RPI = \frac{P}{P_{avg}} \cdot 100\%$$

gdzie:

RPI – wskaźnik względnego opadu [%],

P – pomierzona suma opadów w danym okresie [mm],
 P_{avg} – wartość średnia opadów z wielolecia [mm].

jej rozwinięcie zaproponowane przez Tomaszewską (1994). Przyjęty system klasyfikacji warunków opadowych za pomocą wskaźnika względnego opadu

TABELA 1. Klasyfikacja warunków opadowych na podstawie wskaźnika standaryzowanego opadu (SPI) (Łabędzki, 2006) wraz z wartościami prawdopodobieństwa (Gąsiorek i in., 2012)
 TABLE 1. Classification of precipitation conditions on the basis of standardized precipitation, index (SPI) (Łabędzki, 2006), with the values of probability (Gąsiorek et al., 2012)

SPI	Okres Period	Prawdopodobieństwo Probabilities
$SPI \leq -2$	skrajnie suchy/extremely dry	$p(SPI \leq -2) = 0,02$
$-2,00 < SPI \leq -1,50$	bardzo suchy/very dry	$p(-2 < SPI \leq -1,5) = 0,04$
$-1,50 < SPI \leq -0,50$	suchy/dry	$p(-1,5 < SPI \leq -0,5) = 0,25$
$-0,50 \leq SPI < 0,5$	normalny/normal	$p(-0,5 < SPI < 0,5) = 0,38$
$0,50 \leq SPI < 1,5$	wilgotny/wet	$p(0,5 \leq SPI < 1,5) = 0,25$
$1,5 \leq SPI < 2$	bardzo wilgotny/very wet	$p(1,5 \leq SPI < 2) = 0,04$
$SPI \geq 2$	skrajnie wilgotny/extremely wet	$p(SPI \geq 2) = 0,02$

W analizach agrometeorologicznych, meteorologicznych i pracach wodnomelioracyjnych wskaźnik RPI stosowany jest do oceny nadmiaru lub niedoboru opadu. W polskiej literaturze do oceny ilości opadu na podstawie tego wskaźnika stosowana jest najczęściej klasyfikacja Kaczorowskiej (1962) oraz

dla różnych okresów (miesiąc, rok lub pora roku) zestawiono w tabeli 2.

Zależność między częstością a prawdopodobieństwem wystąpienia okresów suszy określono wzorem:

$$p = \frac{c}{n} \cdot 100$$

TABELA 2. Klasyfikacja warunków opadowych na podstawie wskaźnika względnego opadu (RPI) dla miesięcy i roku (Gąsiorek i Musiał, 2011)
 TABLE 2. Classification of precipitation conditions on the basis of relative precipitation index (RPI) for the months and year (Gąsiorek and Musiał, 2011)

Okres Period	RPI [%]	
	w miesiącu in month	w roku (w okresie wegetacji) in year (during the growing season)
Skrajnie suchy/Extremely dry	<25	<50
Bardzo suchy/Very dry	25–50	50–74
Suchy/Dry	50–75	75–89
Normalny/Normal	75–125	90–110
Wilgotny/Wet	125–150	111–125
Bardzo wilgotny/Very wet	150–200	126–150
Skrajnie wilgotny/Extremely wet	>200	>150

gdzie:

p – prawdopodobieństwo występowania okresu suszy w wieloleciu [%],

c – częstość występowania okresu suszy (skrajnie suchy, bardzo suchy, suchy) wyliczona jako liczba wartości występujących w danym przedziale,

n – próba z populacji.

niu – 34,2 mm. Największą minimalną sumę opadów miesięcznych zanotowano w czerwcu – 15,9 mm, a najmniejszą we wrześniu – 1,5 mm. Największą maksymalną wartość opadów zanotowano w lipcu – 267,3 mm, a najmniejszą w kwietniu – 83,2 mm.

Wyniki

Średnia roczna suma opadów zarejestrowanych na stacji Puczniew w okresie lat 1953–2002 wyniosła 537,6 mm, minimalna wartość to 338,8 mm, a maksymalna wartość to 838,7 mm, przy odchyleniu standardowym wynoszącym 100 mm (tab. 3). Wartość średnia sumy opadów w okresie wegetacji wyniosła 348,9 mm, opad minimalny wyniósł 176,7 mm, a maksymalny 661,4 mm przy odchyleniu standardowym 88 mm. W latach 1953–2002 największą, średnią, miesięczną wartość sumy opadów z okresu wegetacyjnego obserwowano w lipcu – 86,2 mm, zaś najniższą w kwiet-

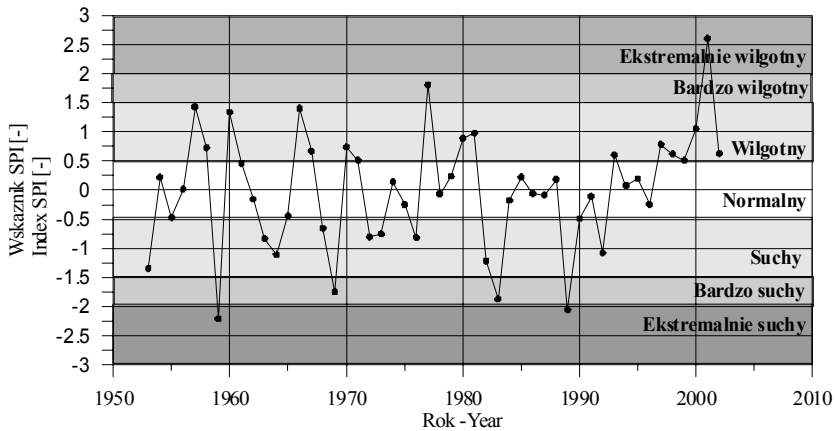
Wskaźnik standaryzowanego opadu

Obliczone wartości wskaźnika standaryzowanego opadu (SPI) dla wartości rocznych opadów rejonu Puczniew w okresie 1953–2002 przedstawiono na rysunku 1. Na rysunku przedstawiono również graniczne wartości wskaźnika dla poszczególnych klas. Na podstawie analizy danych można stwierdzić, że dla badanej stacji w analizowanym okresie wystąpił 1 rok (2001) ekstremalnie wilgotny ($SPI = 2,63$), 1 rok bardzo wilgotny, 15 lat wilgotnych, 20 lat normalnych, 9 lat suchych, 2 bardzo suche i 2 ekstremalnie suche.

TABELA 3. Zestawienie wartości opadów na stacji Puczniew w latach 1953–2002

TABLE 3. Summary of rainfall at the Puczniew Station in the years 1953–2002

Miesiąc Month	Wartość opadu Value of precipitation [mm]			
	średnia average	minimalna minimum	maksymalna maximum	SD
Kwiecień/April	34,2	7,9	83,2	18,2
Maj/May	51,1	15,1	127,5	26,8
Czerwiec/June	66,5	15,9	190,4	35,2
Lipiec/July	86,2	10,0	267,3	55,4
Sierpień/August	61,3	13,3	161,9	32,9
Wrzesień/September	49,6	1,5	142,4	30,7
Okres wegetacyjny Growing season	348,9	176,7	661,4	88,1
Rok/Year	537,6	338,8	838,7	100,0

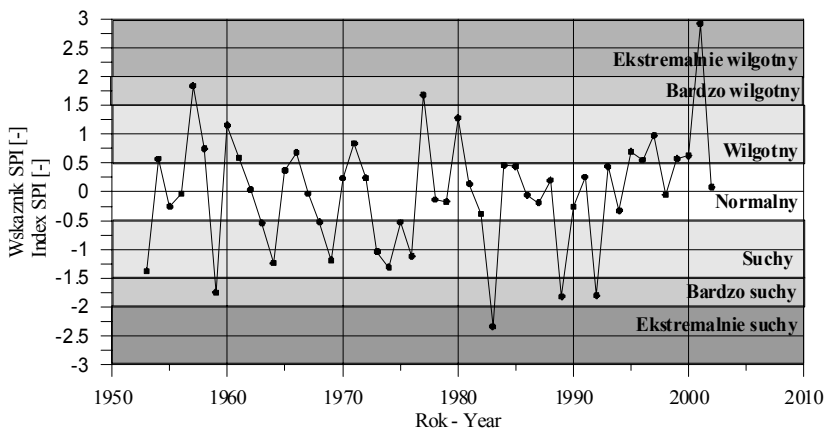
RYSUNEK 1. Wskaźnik standaryzowanego opadu (*SPI*) dla wartości rocznych opadów
 FIGURE 1. Standardized precipitation index (*SPI*) for the annual precipitation

Obliczone wartości wskaźnika *SPI* wskazały, że lata ekstremalnie suche wystąpiły w 1959 oraz 1989 ($SPI < -2$). Rok, w którym wystąpił okres ekstremalnie wilgotny, to 2001, zaś bardzo wilgotny to 1977. Lata, które mogą być zaliczone do lat bardzo suchych, to 1970 i 1983.

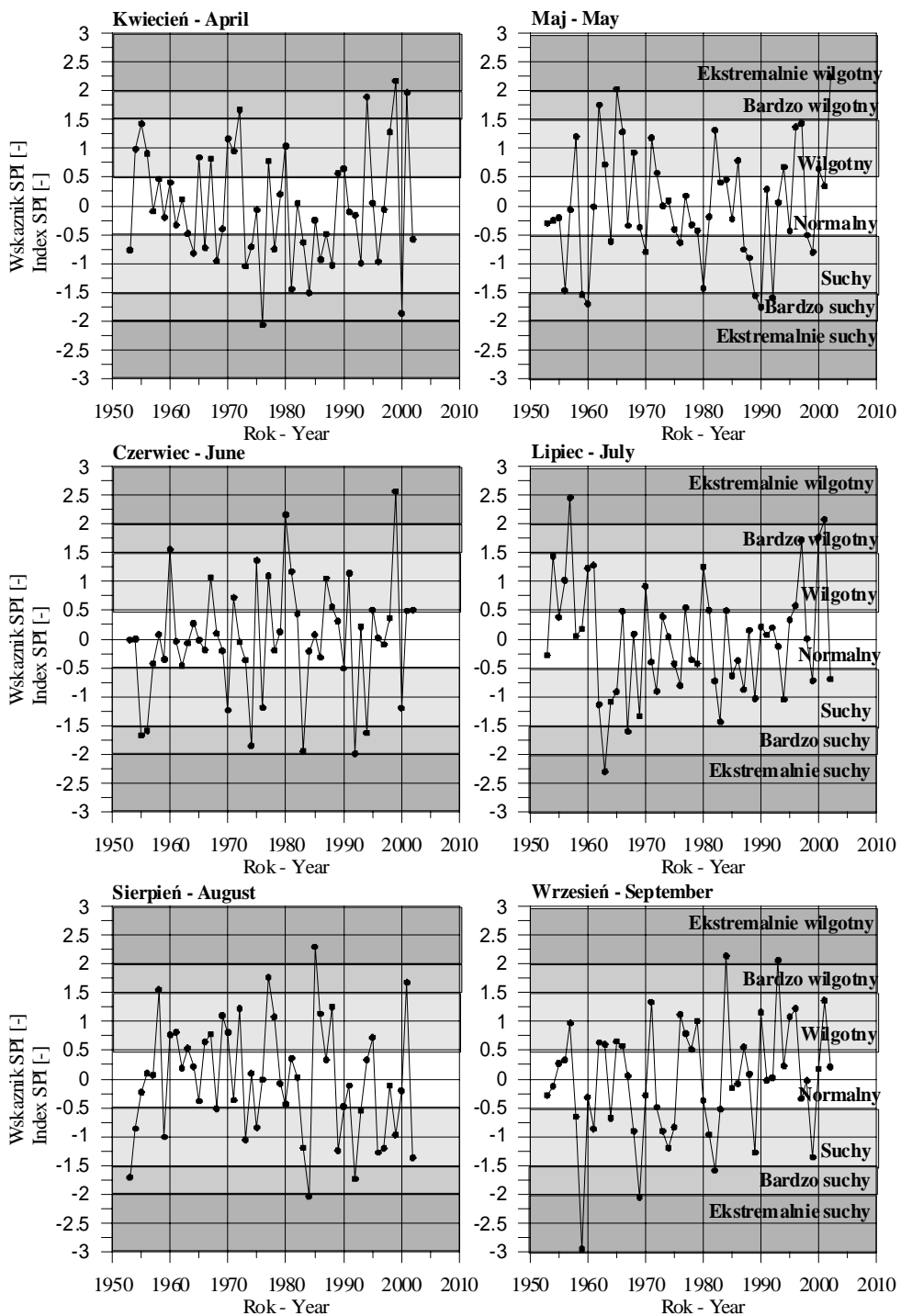
W okresie wegetacyjnym w analizowanych latach (rys. 2) 2001 rok był ekstremalnie wilgotny, okres bardzo wilgotny obserwowano w 2 latach, zaś

wilgotny w 12 latach. Okres normalny występował w 23 latach, a suchy w 9. Okres bardzo suchy wystąpił w 3 latach, zaś 1983 rok można określić jako ekstremalnie suchy. Wartości wskaźnika *SPI* dla roku ekstremalnie suchego (1983) wyniosła $-2,34$.

Wyniki obliczeń wskaźnika *SPI* dla poszczególnych miesięcy okresu wegetacyjnego przedstawiono na rysunku 3. Okres ekstremalnie suchy wystąpił po

RYSUNEK 2. Wskaźnik standaryzowanego opadu (*SPI*) dla wartości opadów pomierzonych w okresie wegetacji
 FIGURE 2. Standardized precipitation index (*SPI*) for the growing season

RYSUNEK 3. Wskaźnik standaryzowanego opadu (*SPI*) dla poszczególnych miesięcy okresu wegetacji
 FIGURE 3. Standardized precipitation index (*SPI*) for each month of the growing season

jednym roku w kwietniu, lipcu i sierpniu. We wrześniu okres ekstremalnie suchy wystąpił dwukrotnie. Okres ekstremalnej suszy wystąpił w: kwietniu 1976 roku ($SPI = -2,07$), lipcu 1963 roku ($SPI = -2,31$), sierpniu 1984 roku ($SPI = -2,04$), zaś we wrześniu wystąpił w latach 1957 ($-2,96$) i 1969 ($-2,05$). Okres bardzo suchy wystąpił w: kwietniu 1976 roku ($SPI = -2,07$), maju w latach: 1959 ($-1,55$), 1960 ($-1,70$), 1989 ($-1,56$), 1990 ($1,76$), 1992 ($-1,60$), czerwcu w latach: 1955 ($-1,57$), 1956 ($-1,59$), 1974 ($-1,86$), 1983 ($-1,95$), 1992 ($-1,99$), 1994 ($-1,63$), lipcu 1963 roku ($SPI = -2,31$), sierpniu w latach 1953 ($SPI = -1,71$) i 1992 ($SPI = -1,74$) oraz we wrześniu 1982 roku ($SPI = -1,59$). Okres suchy wystąpił najczęściej, bo aż 16 razy w kwietniu, 8 razy w maju, 4 razy w czerwcu, 15 razy w lipcu, 13 razy w sierpniu i 10 razy we wrześniu.

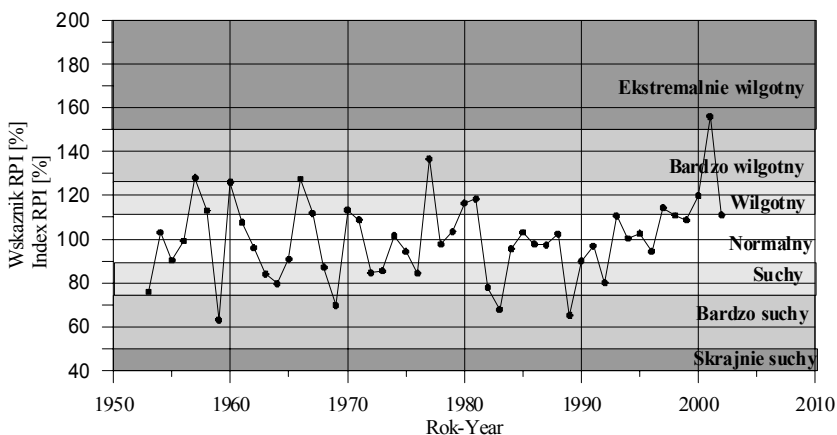
Wskaźnik względnego opadu

Obliczone wartości wskaźnika względnego opadów (RPI) dla stacji Puczniew w okresie 1953–2002 dla opadów rocznych

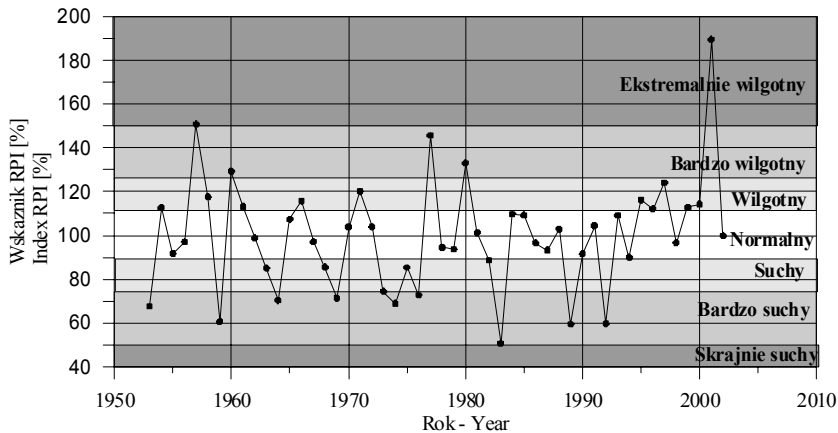
przedstawiono na rysunku 4. W tym okresie susza wystąpiła 13 razy. Okres skrajnie suchy nie wystąpił wcale, zaś okres bardzo suchy tylko 4 razy, a okres suchy 9 razy. Okres wilgotny wystąpił 9 razy, bardzo wilgotny 3, a skrajnie wilgotny tylko raz. Największa wartość wskaźnika RPI wystąpiła w 2001 roku ($RPI = 156\%$), a najmniejsza jego wartość wystąpiła w 1959 roku ($RPI = 63\%$).

Analizując wartości wskaźnika RPI dla sum opadów z okresu wegetacji (rys. 5) w poszczególnych latach można zauważyć, że przeważały nieznacznie okresy suszy (14 razy). Okres skrajnie suchy nie wystąpił w żadnym roku. Okres bardzo suchy wystąpił tylko 4 razy, a okres suchy 9 razy. Największa wartość wskaźnika RPI wystąpiła w okresie ekstremalnie wilgotnym, w 2001 roku ($RPI = 190\%$), a najmniejsza wartość wskaźnika wystąpiła w okresie bardzo suchym, w 1983 roku ($RPI = 51\%$).

Wśród wskaźników miesięcznych w okresie wegetacyjnym największe ekstrema wystąpiły w lipcu i we wrześniu (rys. 6). W miesiącu kwietniu susza

RYSUNEK 4. Wskaźnik względnego opadu (RPI) dla wartości rocznych opadów
 FIGURE 4. Relative precipitation index (RPI) for the annual precipitation

RYSUNEK 5. Wskaźnik względnego opadu (*RPI*) dla wartości opadów pomierzonych w okresie wegetacji

FIGURE 5. Relative precipitation index (*RPI*) for the growing season

wystąpiła 20 razy na 50 lat, czyli prawie raz na dwa lata. W maju susza wystąpiła 22 razy, największa wartość ($RPI = 249\%$) w tym miesiącu wystąpiła w 2002 roku, a najmniejsza ($RPI = 30\%$) w 1990 roku. W czerwcu największa wartość wskaźnika *RPI* (290%) wystąpiła w 1999 roku, a najmniejsza wartość (23%) wystąpiła w 1992 roku. W lipcu największa wartość wskaźnika *RPI* (311%) wystąpiła w 1957 roku, a najmniejsza wartość tego wskaźnika (11%) wystąpiła w 1963 roku. W sierpniu susza wystąpiła aż 18 razy, a we wrześniu 22 razy. We wrześniu największa wartość *RPI* (287%) wystąpiła w 1984 roku, a najmniejsza wartość (3%) wystąpiła w 1959 roku.

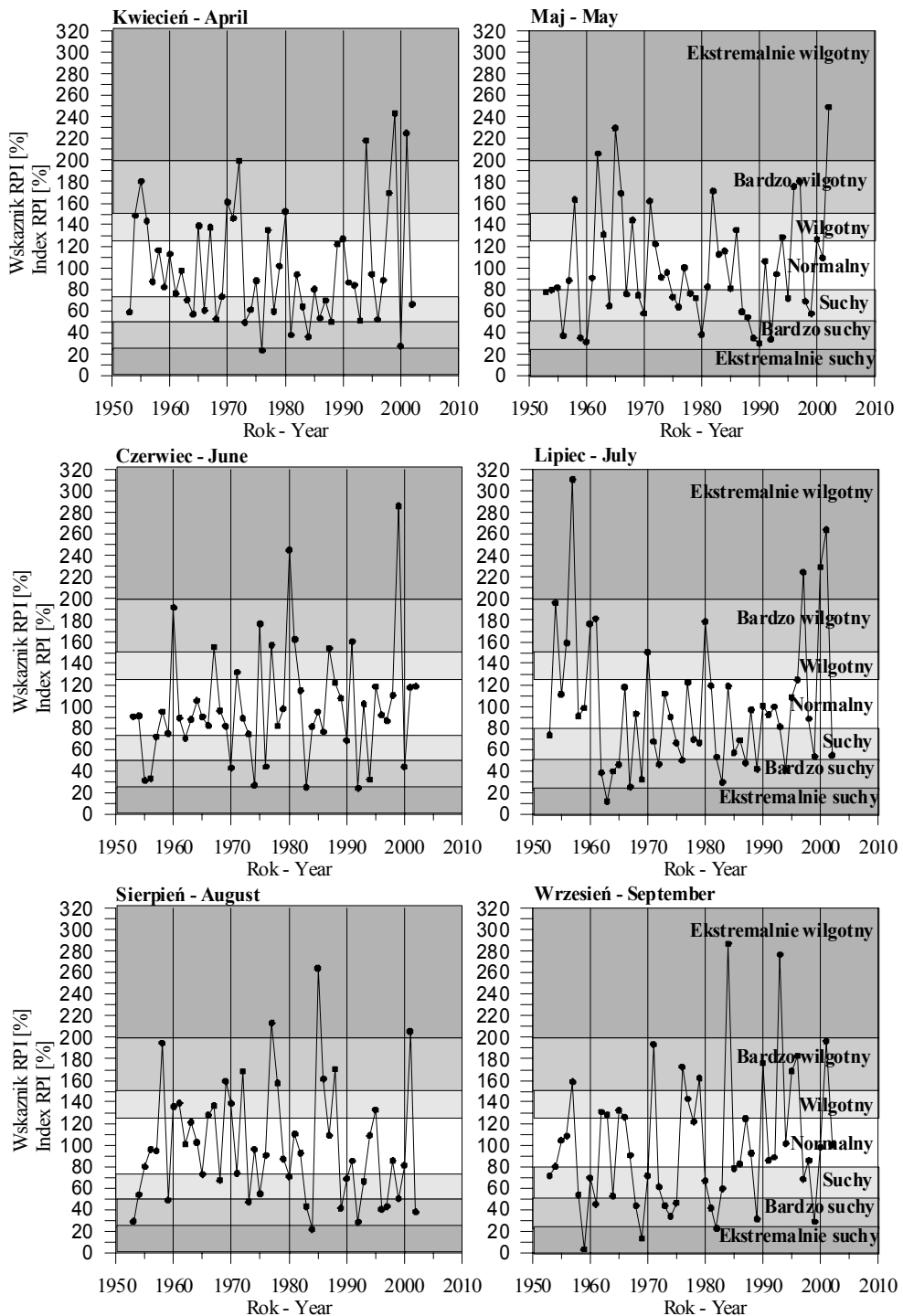
Dla poszczególnych miesięcy w okresie wegetacyjnym obliczono prawdopodobieństwo wystąpienia suszy dla wskaźników *SPI* i *RPI*. Uzyskane wyniki przedstawiono w tabeli 4.

Analiza uzyskanych wyników wykazała, że wartości obliczonego prawdo-

podobieństwa wystąpienia suszy identyfikowanej wskaźnikiem *SPI* odbiegają od wartości progowej 0,31 (tab. 1). Uzyskane różnice wartości prawdopodobieństwa (tab. 4) w niektórych okresach mogą wynikać z dopasowania rozkładu prawdopodobieństwa opadów do rozkładu normalnego za pomocą zastosowanej funkcji przekształconej $f(P)$.

Wskaźniki opracowane tylko na czynnikach klimatycznych nie uwzględniają w pełni procesu rozwoju suszy. Zastosowanie tylko jednego elementu w postaci opadu jako danych wejściowych (*SPI*) odzwierciedla w zasadzie tylko jedną fazę – suszę atmosferyczną (Tokarczyk, 2008). W przypadku suszy rolniczej należy uwzględnić drugi czynnik w postaci parowania (*KBW*), który daje pełniejszy obraz warunków meteorologicznych i wilgotnościowych obszaru – wskaźnik ten uwzględnia meteorologiczne warunki ewapotranspiracji (Stachowski, 2010).

RYSUNEK 6. Wskaźnik względnego opadu (RPI) dla poszczególnych miesięcy z okresu wegetacji
 FIGURE 6. Relative precipitation index (RPI) for each month of the growing season

TABELA 4. Prawdopodobieństwo wystąpienia suszy w poszczególnych miesiącach, okresie wegetacyjnym i roku dla rejonu Puczniewa
TABLE 4. Probability of drought in individual months, during the growing season and the year for the Puczniew region

Okres Time period	Prawdopodobieństwo Probability [%]	
	<i>SPI</i>	<i>RPI</i>
1.04–30.04	34	40
1.05–31.05	28	36
1.06–30.06	20	28
1.07–31.07	32	44
1.08–31.08	32	38
1.09–30.09	28	40
1.04–30.09	26	28
Rok/Year	28	26

Wnioski

1. Przeprowadzone analizy wykazały zgodność obu wskaźników (*SPI*, *RPI*) w ocenie klasy ekstremalnie wilgotnej (2001). Według wskaźnika *SPI* stwierdzono ekstremalną suszę w latach 1959 i 1989, z kolei zgodnie ze wskaźnikiem *RPI* były to lata bardzo suche. Według wskaźników *SPI* i *RPI* lata 1969 i 1983 zostały zaklasyfikowane jako bardzo suche.
2. Największa ekstremalna susza według wskaźnika *SPI* w analizowanym okresie wegetacyjnym wystąpiła w 1983 roku. Według wskaźnika *RPI* skrajna susza meteorologiczna wystąpiła w okresach wegetacyjnych w ciągu 9 lat (w tym 1983 rok), na podstawie wskaźnika *SPI* susza meteorologiczna znalazła potwierdzenie tylko w 3 latach.
3. Większą częstość występowania okresów wegetacyjnych z silną suszą

wykazał wskaźnik *RPI* niż wskaźnik *SPI*. Wykazane w niniejszej pracy różnice mają swoją przyczynę w sposobach klasyfikacji poszczególnych okresów do poszczególnych klas suszy.

Literatura

- Bąk, B. (2006). Wskaźnik standaryzowanego opadu *SPI* jako kryterium oceny suszy rolniczej na glebach o różnej retencji użytecznej (rozprawa doktorska). Falenty: IMUZ Falenty.
- Bąk, B. i Łabędzki, L. (2002). Assessing drought severity with the relative precipitation index and the standarised precipitation index. *Journal of Water and Land Development*, 6, 89-105.
- Bokwa, A. i Skowera, B. (2009). Występowanie ekstremalnych warunków pluwialnych w Krakowie i okolicy w latach 1971-2005. *Acta Agrophysica*, 13 (2), 299-310.
- Gąsiorek, E., Grządziel, M., Musiał, E. i Rojek, M. (2012). Porównanie wskaźnika standaryzowanego opadu (*SPI*) wyznaczonego za pomocą rozkładu gamma i rozkładu normalnego dla miesięcznych sum opadów. *Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich*, 3, 197-208.
- Gąsiorek, E. i Musiał, E. (2011). Porównanie i klasyfikacja warunków opadowych na podstawie wskaźnika standaryzowanego opadu i wskaźnika względnego opadu. *Woda – Środowisko – Obszary Wiejskie*, 11 (4), 107-119.
- Hutorowicz, H., Grabowski, J. i Olba-Zięty, E. (2008). Częstotliwość występowania okresów posusznych i suchych w dwóch mezo-regionach Pojezierza Mazurskiego. *Acta Agrophysica*, 12 (3), 663-673.
- Kaczorowska, Z. (1962). Opady w Polsce w przekroju wieloletnim. *Przegląd Geograficzny Instytutu Geografii PAN*, 33.
- Łabędzki, L. (2004). Problematyka susz w Polsce. *Woda – Środowisko – Obszary*, 4 (1/10), 47-66.
- Łabędzki, L. (2006). Susze rolnicze – zarys problematyki oraz metody monitorowania i klasyfikacji. *Woda – Środowisko – Obszary*

- Wiejskie. *Rozprawy naukowe i monografie* 17, Falenty: Wydawnictwo IMUZ.
- Łabędzki, L. i Bąk, B. (2004). Standaryzowany klimatyczny bilans wodny jako wskaźnik suszy. *Acta Agrophysica*, 3 (1), 117-124.
- McKee, T.B., Doesken, N.J. i Kleist, J. (1993). The relationship of drought frequency and duration to time scales. *Proc. 8th Conf. Applied Climatology, 17–22 January 1993, Anaheim, California*.
- McKee, T.B., Doesken, N.J. i Kleist, J. (1995). Drought monitoring with multiple time scales. *Preprints 9th Conf. Applied Clim., 15-20 Jan 1995, Dallas, Texas*.
- Stachowski, P. (2010). Ocena suszy meteorologicznej na terenach pogórnich w rejonie Konina. *Rocznik Ochrony Środowiska*, 12, 587-606.
- WMO (2012). *Standardized Precipitation Index User Guide, 1090*. World Meteorological Organization.
- Vermes, L. (1998). *How to work out a drought mitigation strategy. An ICID Guide. DVWK Guidelines*, 309. Bonn: DVWK.
- Tokarczyk, T. (2008). Wskaźniki oceny suszy stosowane w Polsce i na świecie. *Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich*, 7, 167-182.
- Tomaszewska, T. (1994). Susze atmosferyczne na przestrzeni ostatniego czterdziestolecia. *Mater. Konf. XXV Zjazd Agrometeorologów, Olsztyn-Mierki 27-29.09.1994 r. Olsztyn ART*.
- Żarski, J. (2011). Tendencja zmian Klimatycznych wskaźników potrzeb nawadniania roślin w rejonie Bydgoszczy. *Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich*, 5, 29-37.

Streszczenie

Wskaźniki opadu atmosferycznego w rejonie Puczniewa. Susze są jednymi z groźniejszych zjawisk atmosferycznych

powodujących szczególnie duże straty w plonach roślin uprawnych. W artykule dokonano oceny intensywności oraz wieloletniej zmienności suszy w okresie wegetacyjnym (IV–IX) na terenie Puczniewa, wyznaczonej na podstawie względnego wskaźnika opadu (*RPI*) oraz wskaźnika standaryzowanego opadu (*SPI*). Analizie poddano dobowe sumy opadów z okresu 1953–2002. Większą częstość występowania okresów wegetacyjnych z silną suszą wykazał wskaźnik *RPI* niż wskaźnik *SPI*.

Summary

Relative precipitation indexes in the Puczniew area. Droughts are one of the more dangerous atmospheric phenomena causing especially large losses in yield crops. The article assesses the intensity and long-term variability of drought during the growing season (April–September) in Puczniew, determined on the basis of the relative precipitation index (*RPI*) and the standardized precipitation index (*SPI*). Analysed daily precipitation from the period 1953–2002. A higher frequency of vegetation periods of drought showed a strong the *RPI* than the *SPI*.

Authors' address:

Anna Baryła, Edyta Hewelke, Tomasz Stańczyk,
Wiesław Ptach
02-776 Warszawa, ul. Nowoursynowska 159,
Poland

e-mail: anna_baryla@sggw.pl
edyta_hewelke@sggw.pl
tomasz_stanczyk@sggw.pl
wieslaw_ptach@sggw.pl